

Nr 188.*Utlåtande i anledning av väckta motioner om utredning rörande skadeståndsansvar under militärtjänstgöring.*

(1:a avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Söderquist* (I: 151) och den andra inom andra kammaren av herrar *Gustafson* i Göteborg och *Königson* (II: 218), har hemställts, att kronans fordran mot H. B. Pålsson enligt punkt 6 i propositionen 44 helt efterges samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om utredning om sådana bestämmelser att värnpliktig eller dennes anhöriga, som av domstol tilldömts rätt till skadestånd eller annan ekonomisk ersättning för skador som uppkommit under militärtjänstgöring, erhåller möjlighet att få sina genom dom godkända rättsanspråk uppfyllda.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 218.

Utskottet vill erinra om att årets riksdag under vårsessionen behandlat de föreliggande motionerna, såvitt de avse eftergift av kronans fordran mot H. B. Pålsson.

Vad beträffar det i motionerna framlagda utredningsförslaget må erinras om att i två likalydande vid innevarande års riksdag väckta motioner har föreslagits, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning och förslag till vidgat skydd för i militärtjänst under fredstid ianspråktagen personal. Härvid åsyftas, förutom fysiska skador, ekonomiska eller andra följder av under tjänsten iråkade olyckshändelser eller sjukdomar samt risker i form av skadeansvar av juridisk och ekonomisk art, som den värnpliktige kan komma att utsättas för vid oavsiktligt vållande av skada mot annan.

Sistnämnda båda motioner ha för förberedande behandling remitterats till lagutskott. I sitt över motionerna den 16 innevarande november afgivna, av riksdagen numera godkända utlåtande nr 46 har andra lagutskottet avstyrkt desamma och därvid framhållit, bland annat, att utskottet ansåge, att möjligheterna borde övervägas att å ena sidan vidga området för statens skadeståndsansvar gentemot värnpliktig och å andra sidan att inskränka värnpliktigs ersättningskyldighet vid vållande av skada å sak eller person. För ett sådant övervägande krävdes en ingående utredning

och utskottet vore icke berett att nu taga ställning till på vilket sätt eller i vilken omfattning ändringar kunde genomföras. Sedan några år tillbaka påginge emellertid i nordiskt samarbete ett vittsyftande utredningsarbete på skadeståndsrättens område. Enligt vad utskottet hade erfarit komme den år 1952 tillsatta kommittén angående det allmännas skadeståndsansvar att till övervägande upptaga också frågor om ändrade skadeståndsrättsliga regler på det militära området. Vid sådant förhållande fann utskottet icke lämpligt att begära en särskild utredning beträffande sistnämnda frågor.

Det i nu föreliggande motioner gjorda yrkandet utgör en del av det problemkomplex, som innefattas i de förberörda till lagutskott hänvisade motionerna.

Med hänsyn härtill och till vad i ärendet sålunda förekommit torde någon särskild åtgärd från riksdagens sida i anledning av det i motionerna framställda utredningsförslaget icke vara påkallad. Utskottet vill emellertid i detta sammanhang framhålla, att det ur humanitär synpunkt måste anses angeläget, att denna fråga snarast bringas till sin lösning.

Utskottet hemställer,

att motionerna I: 151 och II: 218, såvitt nu är i fråga, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 30 november 1954.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlon, Iwar Anderson, Näsgård, Leander, Gillström, Näsström, Hesselbom, Sundelin, Einar Persson, Boman, Ivar Nilzon och Arrhén; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmborg i Skövde, Bergström, Andersson i Malmö, Svensson i Ljungskile, Åkerström, Staxäng, Johansson i Mysinge, Thapper, Gustafsson i Skellefteå, Karlsson i Olofström, fröken Vinge, fröken Olsson och herr Svensson i Stenkyrka.